

9

อ. สุเมธ ไทยประพัทธ์

ขยะ:

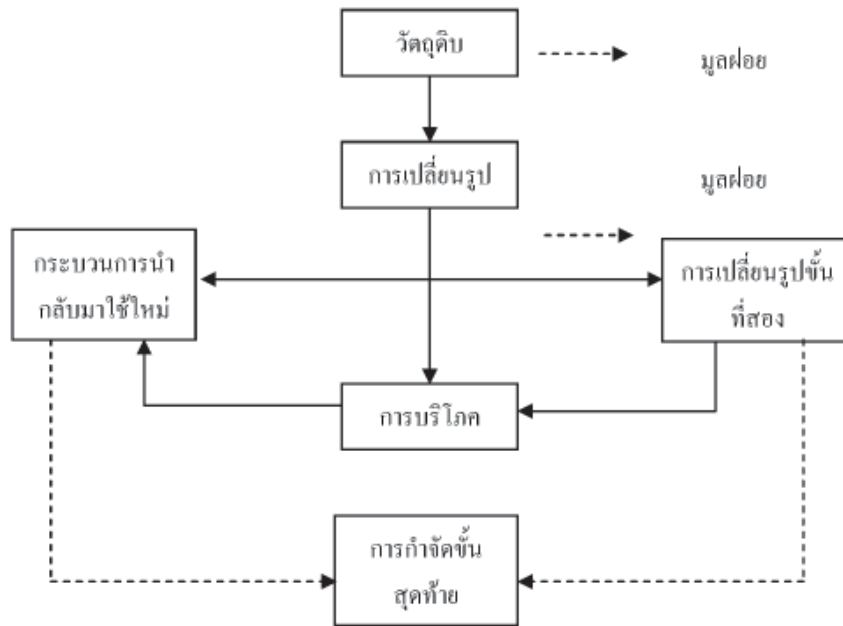
ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่นับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากประชากรเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว ทำให้อัตราการการผลิตเครื่องอุปโภค บริโภค อาหาร และที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้นด้วยก่อให้เกิดปัญหาของมูลฝอยตามมา ส่งผลให้มูลฝอยดังกล่าวเกิดการหมักหมม เน่าเปื่อยก่อให้เกิดทัศนอุจาดและส่งกลิ่นเหม็นคั่งไปทั่วบริเวณ นอกจากนี้กองมูลฝอยยังเป็นแหล่งชุมนุมของสัตว์นำโรคสารพัดชนิด เช่น ยุง แมลงวัน หนู แมลงสาบ ฯลฯ อีกทั้งเวลาฝนตกลงมา น้ำฝนจะชะเอาสิ่งสกปรกเน่าเหม็นในกองมูลฝอยไหลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและอาจจะไหลลงท่อระบายน้ำและแม่น้ำลำคลองใกล้ ๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าว เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีผลต่อสุขภาพอนามัยของชุมชนบริเวณใกล้เคียง โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี มีสาเหตุจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้มีกิจกรรมที่เกิดมูลฝอยของประชากรเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน จึงนับได้ว่าปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็นต้องได้รับการจัดการและแก้ไขอย่างรวดเร็ว

ความหมายของมูลฝอย

ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้จำกัดความคำว่า มูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์อื่น ซึ่งอาจรวมถึงของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์หรือกระบวนการผลิตทางเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม เช่น มูลฝอยชุมชน หรือมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ เป็นต้น

การเกิดมูลฝอย

มูลฝอยเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ และทุกขั้นตอนของกระบวนการแปรรูปวัตถุดิบ จนกระทั่งเป็นผลผลิตหรือสินค้าเพื่อใช้สนองความต้องการของมนุษย์ ดังภาพประกอบที่ 1-1

————— วัตถุดิบ ผลผลิต นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
 - - - - - มูลฝอย

ภาพประกอบที่ 1 ลักษณะขั้นตอนการเกิดมูลฝอย

ที่มา : สมทิพย์ ด้านธีรวณิชย์, 2541

ปริมาณมูลฝอย

ปริมาณของมูลฝอยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยทั่วไปแล้ว ปริมาณมูลฝอยจะมากขึ้นตามความเจริญของท้องถิ่นและฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน และปริมาณทั้งหมดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณประชากรที่เพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง ปริมาณมูลฝอยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดมูลฝอยได้แก่

- ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
- ฤดูกาล
- อุปนิสัยประชาชนในชุมชน
- ความหนาแน่นของประชากรและลักษณะชุมชน
- สภาวะเศรษฐกิจ
- การบริการเก็บขนและการกำจัดมูลฝอย
- สภาพการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่
- กฎหมายข้อบังคับและความร่วมมือของประชาชน

ตาราง 2 ตัวอย่างอัตราการผลิตมูลฝอยจำแนกตามแหล่งกำเนิดของไทย

แหล่งกำเนิด	อัตราการผลิตมูลฝอย
1. ชุมชนที่พักอาศัย	
- ชุมชนระดับเทศบาล	0.8 ก.ก./คน/วัน
- ชุมชนระดับสุขาภิบาล	0.6 ก.ก./คน/วัน
- นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	0.4 ก.ก./คน/วัน
2. บ้านพักอาศัย	0.2-0.3 ก.ก./คน/วัน
3. สถานพยาบาล	0.24-0.46 ก.ก./คน/วัน
4. โรงงานอุตสาหกรรม	18 ก.ก./พื้นที่ประกอบการ 1 ไร่
5. แหล่งท่องเที่ยว	
- กลุ่มที่ไม่มีที่พักอาศัย	0.02-0.66 ก.ก./คน/วัน
- กลุ่มที่มีที่พักร้างคืน	0.06-0.45 ก.ก./คน/วัน

ที่มา : สมทิพย์ ด้านธีรวินิชย์, 2541

ตาราง 3 ตัวอย่างองค์ประกอบมูลฝอยชุมชนภาคใต้ ปี 2525-2539 และ ปี 2546

องค์ประกอบมูลฝอย	เฉลี่ยปี 2525-39 (%)	เฉลี่ยปี 2546 (%)
เศษอาหาร	41.50	35.26
กระดาษ	15.45	14.51
พลาสติก	12.77	16.26
เศษไม้และใบไม้	6.31	8.13
หินและเซรามิก	5.7	4.47
แก้ว	5.6	9.19
โลหะ	3.3	4.63
ยาง/หนัง	2.64	3.12
เศษผ้า	1.98	2.76
อื่นๆ	4.98	5.55

ที่มา : สมทิพย์ ด้านธีรวินิชย์, 2541 (ข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยเฉลี่ยของปี 2525-2539) กรมควบคุมมลพิษ, 2546 (ข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยปี 2546)

หลักการจัดการมูลฝอย

- 1) การจัดการมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด : เป็นการจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ตั้งแต่รูปแบบการทิ้ง การเลือกประเภท และขนาดภาชนะที่ใช้รองรับมูลฝอย
- 2) การเก็บรวบรวมมูลฝอย : เป็นการรวบรวมมูลฝอยจากภาชนะที่รองรับใส่รถเก็บขนมูลฝอย
- 3) การขนถ่ายมูลฝอย : จะมีการดำเนินการในกรณีที่สถานที่กำจัดหรือโรงแปรรูปมูลฝอยอยู่ไกล โดยรวบรวมมูลฝอยจากรถบรรทุกรวบรวมมูลฝอยขนาดเล็กหลาย ๆ คัน ไปรวมในรถบรรทุกขนาดใหญ่ก่อนแล้วจึงค่อยขนถ่ายไปยังโรงกำจัดหรือโรงแปรรูปมูลฝอย ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง
- 4) การแปรสภาพมูลฝอย : มูลฝอยที่เก็บขนได้อาจถูกนำมาแปรสภาพ จนเหลือสิ่งที่ตกค้างที่ต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้าย (การฝังกลบ) ต่อไป

รูปแบบการลงทุนการบริหารจัดการมูลฝอย

รูปแบบที่นิยมใช้ในการลงทุนดำเนินการและบริหารจัดการมูลฝอย ได้แก่

- 1) หน่วยงานราชการท้องถิ่นลงทุนและบริหารจัดการเอง : โดยอาจดำเนินการโดยลำพัง หรือร่วมกับท้องถิ่นอื่นที่อยู่ใกล้เคียง
- 2) หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นลงทุนและให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 - การว่าจ้าง โดยจ่ายค่าจ้างเป็นการเหมาหรือเหมาจ่ายตามหน่วยงานที่ทำ
 - การให้สัมปทาน โดยท้องถิ่นมอบหมายให้เอกชนมีสัมปทานหรือมีสิทธิบริหารจัดการดำเนินการได้ โดยเอกชนจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้ท้องถิ่นเป็นรายปี รายเดือน หรือตามจะตกลงกัน และเอกชนสามารถเลือกเก็บค่าบริการจากประชาชนโดยตรง แต่ไม่เกินกว่าที่ท้องถิ่นได้กำหนดไว้
- 3) ให้เอกชนลงทุนและบริหารจัดการเอง
- 4) หน่วยงานราชการท้องถิ่นและเอกชนร่วมลงทุนและบริหารจัดการ : โดยส่วนราชการจะต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียน

เป้าหมายการจัดการมูลฝอยชุมชนของไทยปี พ.ศ. 2540-2559

จากนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 กำหนดเป้าหมายด้านการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไว้ดังนี้คือ

1. ลดหรือควบคุมการผลิตมูลฝอยของประชาชนในอัตราเฉลี่ย ไม่เกิน 1.0 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน
2. ให้มีการใช้ประโยชน์จากมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานครและชุมชนทั่วประเทศในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น
3. ปริมาณมูลฝอยตกค้างจากการเก็บขนในเขตเทศบาลต้องหมดไป และสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีปริมาณมูลฝอยตกค้างได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น
4. ให้ทุกจังหวัดมีแผนหลัก (แผนแม่บท) และแผนการจัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกระบุลักษณะ

ทุกเทศบาลและสุขาภิบาล

สถานการณ์และสภาพปัญหามูลฝอยในภาคใต้

ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2541 อัตราการก่อมูลฝอยในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยประมาณ 0.7 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โดยคาดว่าเทศบาลในภาคใต้มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นมากกว่าวันละ 5 ตัน (คำนวณจากจำนวนประชากรของแต่ละเทศบาล) และเทศบาลที่มีปริมาณมูลฝอยมากกว่าวันละ 10 ตัน ซึ่งเป็นเทศบาลในระดับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร

ปัญหามูลฝอยที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันของภาคใต้

- 1) ปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นเป็นปริมาณสูงในแต่ละวัน
- 2) ลักษณะมูลฝอยมีความซับซ้อนสูง ประกอบไปด้วยสิ่งที่ย่อยสลายได้ยากและมีสารพิษมากขึ้น
- 3) ยิงให้การบริการด้านการจัดการมูลฝอย กลับดูเสมือนว่าปัญหามูลฝอยยิ่งมากขึ้น อาทิ ถึงรองรับมูลฝอยกลายเป็นจุดสะสมมูลฝอยและก่อให้เกิดผลกระทบและเป็นการก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญของชุมชนมากขึ้น
- 4) มูลฝอยเกิดการสะสมในแต่ละจุดรองรับมูลฝอยนานและไม่สามารถกำหนดเส้นทางกรให้บริการเก็บขนมูลฝอยที่ชัดเจนและแน่นอนได้
- 5) มีค่าใช้จ่ายด้านการจัดการมูลฝอยสูง
- 6) มีปัญหาเรื่องพื้นที่กำจัดมูลฝอย โดยมีพื้นที่ที่กลายเป็นแหล่งลักลอบทิ้งมูลฝอยของชุมชนอื่นที่ใกล้เคียงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นตามมา
- 7) ไม่มีการจัดทำแผนงานและการดำเนินงานด้านการจัดการมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
- 8) ขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยและบุคลากรในปัจจุบันขาดแคลนความรู้ความเข้าใจในการให้บริการจัดการมูลฝอย การปฏิบัติการด้านกำจัดมูลฝอยที่เป็นรูปธรรมยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ซึ่งปัญหามูลฝอยในแต่ละชุมชนย่อมมีความแตกต่างกัน รวมถึงมีระดับความรุนแรงของปัญหาที่แตกต่างกันไป ปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของปัญหามูลฝอยแต่ละชุมชน พิจารณาได้จาก ปริมาณของมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน องค์ประกอบหรือลักษณะของมูลฝอย (ขึ้นอยู่กับแหล่งกำเนิดมูลฝอย) และสภาพหรือศักยภาพของการดำเนินการจัดการที่เป็นอยู่ (การให้บริการเก็บขน การกำจัดมูลฝอย ฯลฯ)

การแก้ไขปัญหามูลฝอยของภาคใต้ที่ผ่านมา

การแก้ไขปัญหามูลฝอยของภาคใต้โดยภาพรวมนั้นยังมุ่งเน้นการจัดการที่ปลายเหตุในลักษณะต่างคนต่างทำ โดยงบประมาณส่วนใหญ่มุ่งไปที่การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพียงเพื่อบำบัดและกำจัดมูลฝอยให้ทันกับปริมาณที่เกิดขึ้น เช่น การลงทุนก่อสร้างเตาเผามูลฝอยและระบบการจัดการมูลฝอยแบบฝังกลบ เป็นต้น ซึ่งงบประมาณที่ใช้สำหรับการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังมีในสัดส่วนที่ต่ำและไม่

เพียงพอต่อความต้องการ

จากข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่สามารถบริหารจัดการระบบการจัดการมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ระบบบำบัดและกำจัดมูลฝอยที่ก่อสร้างไปแล้วเสื่อมโทรมลงจนไม่สามารถใช้งานได้ตามที่ได้ออกแบบไว้ ส่วนพื้นที่ที่ยังไม่ได้มีระบบการจัดการมูลฝอยก็ยังคงใช้วิธีการกำจัดแบบเทกองบนพื้น ขุดหลุมฝังหรือเผากลางแจ้ง ซึ่งเป็นวิธีการจัดการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้มีการปนเปื้อนน้ำใต้ดินหรือน้ำในแหล่งน้ำชุมชนโดยน้ำชะมูลฝอยที่ไม่ได้ถูกบำบัดอย่างถูกต้อง ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นรบกวนชุมชนรอบข้าง ปัญหาการแพร่กระจายของพาหะนำโรคต่างๆ เป็นต้น เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกับพื้นที่นั้นในระยะยาวได้

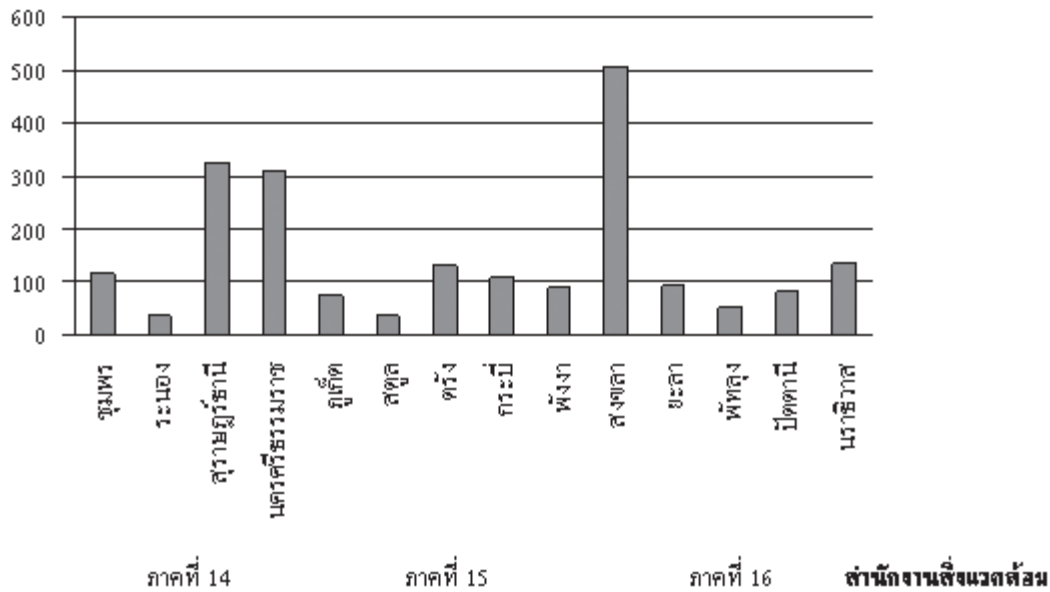
จากการวิเคราะห์ปัญหาโดยรวมแล้วพบว่า ชุมชนที่มีการจัดการมูลฝอยที่มุ่งเน้นไปที่วิธีการฝังกลบเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีแผนการดำเนินการด้านการจัดการในระยะยาวและขาดแนวทางการดำเนินงานจัดการมูลฝอยแบบครบวงจร (Integrated Solid Waste Management) ตั้งแต่ขั้นต้นของการลดปริมาณมูลฝอย (Waste Reduction) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Waste Recovery) และการกำจัดขั้นสุดท้าย (Waste Disposal) มักจะประสบปัญหาด้านการจัดการมูลฝอย และส่งผลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการมูลฝอยของภาคใต้

จากการสำรวจเทศบาลใน 14 จังหวัดภาคใต้ จำนวน 121 เทศบาล โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ได้แก่ ขนาดพื้นที่ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และนอกจากนี้ทำการสำรวจพื้นที่ที่ใช้เป็นพื้นที่กำจัดมูลฝอย โดยศึกษาขนาดพื้นที่หลุมฝังกลบ ระยะเวลาที่ใช้งานหลุมฝังกลบ และปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาและหาแนวทางในการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับนโยบายของเทศบาลและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถสรุปปริมาณการก่อมูลฝอยของภาคใต้ในปี 2548 แยกตามเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 14-16 ในปี 2548 ได้ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2

จากภาพประกอบที่ 2 จะเห็นได้ว่าจังหวัดสงขลามีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้น 506.60 ตันต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณสูงสุด เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแหล่งหนึ่งของภาคใต้ ประกอบกับความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ค่อนข้างสูง และนอกจากนี้ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา ส่วนปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราชนั้นมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ 325 และ 311.25 ตันต่อวัน ตามลำดับ อาจจะเป็นเนื่องมาจากความหนาแน่นของประชากรและกิจกรรมในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน

ปริมาณมูลฝอย (ตันต่อวัน)

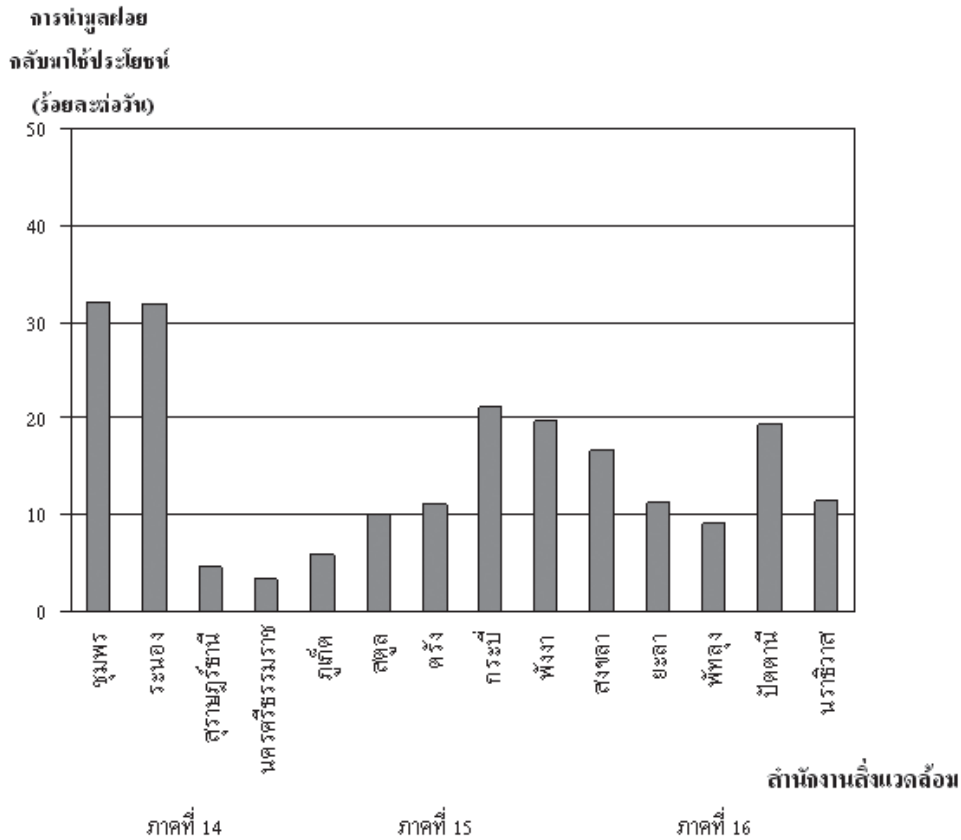

ภาพประกอบที่ 2 ปริมาณมูลฝอยในพื้นที่ภาคใต้ปี พ.ศ. 2548

การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในพื้นที่ภาคใต้

จากการสำรวจเทศบาลใน 14 จังหวัดภาคใต้ ที่มีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้โดยทำการศึกษานโยบายของแต่ละเทศบาล ซึ่งรูปแบบในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่นั้นมีหลายรูปแบบ เช่น ขายให้ร้านรับซื้อของเก่าหรือศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน การทำปุ๋ยหมัก ผ้าป่ารีไซเคิล และสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น และจากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวพบว่า สามารถลดปริมาณมูลฝอยที่จะนำไปทิ้งยังหลุมฝังกลบและนำมูลฝอยที่ได้เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสามารถสรุปการนำมูลฝอยรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ใหม่ของภาคใต้ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 14-16 ในปี 2546 ได้ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3

จากภาพประกอบที่ 3 จะเห็นได้ว่าการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในแต่ละจังหวัดค่อนข้างน้อย ซึ่งรูปแบบของการนำกลับมาใช้ใหม่นั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำมูลฝอยมีค่าไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดนั้นๆ โดยที่จังหวัดชุมพรและระนองมีร้อยละของการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ใกล้เคียงกันและสูงที่สุดของภาคใต้ อาจจะเนื่องจากนโยบายของท้องถิ่นและประชากรในพื้นที่เห็นความสำคัญหรือมูลค่าของมูลฝอยรีไซเคิล ในขณะที่จังหวัดอื่นก็มีร้อยละของการนำกลับมาใช้ใหม่ที่ใกล้เคียงกันเฉลี่ยร้อยละ 11.98 ตันต่อวัน

ภาพประกอบที่ 3 ร้อยละการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ภาคใต้ปี พ.ศ. 2546

แนวทางและวิธีการจัดการมูลฝอยในพื้นที่ภาคใต้

การจัดการมูลฝอยในเขตชุมชนส่วนใหญ่นั้นจะนิยมใช้วิธีการจัดการแบบกองทิ้งไว้หรือเผากลางแจ้ง ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย อาทิเช่น น้ำชะจากกองมูลฝอยจะมีเชื้อโรคปนเปื้อนและไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหาสุขอนามัย ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนกับผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง พร้อมทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงต่างๆ ที่เป็นพาหะนำโรค เป็นต้น ปัจจุบันสภาพเขตเมืองมีการขยายตัวตามความเจริญทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ปริมาณมูลฝอยเพิ่มจำนวนมากขึ้น จำเป็นต้องมีวิธีการจัดการมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อลดปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกด้วย

ดังนั้นการจัดการมูลฝอยในปัจจุบันมีเทคโนโลยีการจัดการหลายวิธี เช่น เทคโนโลยี หลุมฝังกลบ เตาเผา การหมักก๊าซชีวภาพ และโรงคัดแยกมูลฝอย ซึ่งวิธีดังกล่าวถ้าออกแบบและจัดการให้ดีแล้วจะช่วยลดมลภาวะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีค่าใช้จ่ายในการจัดการสูงโดยวิธีข้างต้นจะเหมาะสมกับการจัดการมูลฝอยระดับชุมชนเมืองหรือมีอัตราการเกิดปริมาณมูลฝอยสูง แต่ถ้าเป็นระดับชุมชนขนาดเล็กมีอัตรา

การก่อบุคลากรน้อย และบุคลากรส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรอินทรีย์และบุคลากรรีไซเคิล ทำให้ง่ายแก่การจัดการ ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เช่น ธนาคาร มูลฝอย มูลฝอยแลกไข่ การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพและเศษอาหารเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น โดยแนวทางและวิธีการจัดการมูลฝอยสามารถกระทำได้มีดังนี้

กิจกรรม/วิธีการในระดับชุมชน	เทคโนโลยีการจัดการมูลฝอยในปัจจุบัน
<ul style="list-style-type: none"> ● มูลฝอยเลี้ยงสัตว์ ● การทำน้ำหมักชีวภาพ ● การทำปุ๋ยหมัก ● มูลฝอยแลกไข่ ● ธนาคารมูลฝอย 	<ul style="list-style-type: none"> ● การหมักก๊าซชีวภาพ (Biogas) ● การผลิตเชื้อเพลิงมูลฝอย (RDF) ● เทคโนโลยีการเผา (Incineration) ● หลุมฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ● โรงคัดแยกมูลฝอย (Sorting Plant)

